

Fővárosi Ítéltábla
1.Pf.20.636/2016/5/II.

ÉRKEZETT
2016 DEC 12

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 10.	
FŐLAJSTRÓMSZÁM	KEZDŐÍRATON:
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / Elektronikusan	
Érkezett:	2016 -11- 29
PÉLDÁNY:	KÖZTIS:
MELLÉKLET:	KÖZTIS:
FŐLAJSTRÓMSZÁM:	20205/10
UTÓÍRATON:	

A Fővárosi Ítéltábla a által képviselt felperesnek, a jogtanácsos (.....) által képviselt Budapesti Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve utca 4-6.) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. március 3. napján meghozott 2.P.24.285/2015/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a felperes részéről Pf.4. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy alperes megsértette a felperes jóhírnevét a 1060/1006-43/2014. bü. számú nyomozati eljárásban a Magyar Ügyvédi Kamarának 2014. július 9. napján megküldött átiratában annak valótlan állításával, hogy a felperessel szemben a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 339.§ (1) bekezdésébe ütköző és az (1) bekezdése szerint minősülő, garázdaság vétségének megalapozott gyanúja fennáll. Megsértette továbbá alperes a felperes személyes szabadságát azzal, hogy az ujj- és tenyérlelenyomat, továbbá a képmás készítése iránti eljárásnak alávetette.

Az alperes által fizetendő marasztalási összeget 1.050.000 (Egymillió-ötvenezer) forintra, az állam által viselt kereseti illeték összegét 63.000 (Hatvanháromezer) forintra felemeli, a felperes elsőfokú perköltség és illetékfizetési kötelezettségét mellőzi. Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 66.675 (Hatvanhatezer-hatszázhetvenöt) forint perköltséget.

Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 41.275 (Negyvenegyezer-kétszázhetvenöt) forint másodfokú perköltséget. A le nem rótt 76.000 (Hetvenhatezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

2013. november 13-án felperes a WestEnd City Centerben a Mister Minit üzlet előtt várakozott, amikor a mögötte álló, számára ismeretlen megütötte. Felperes a támadás következtében 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. Feljelentése alapján magánvádas eljárás indult. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 1.B.24.016/2013/3. számú határozatával az iratokat a Budapest VI. és VII. Kerületi Ügyészségnek megküldte, egyben megállapította, hogy a személyes meghallgatás és az eljárás egyéb adatai alapján a garázdaság vétsége is megállapíthatónak látszik. A nyomozást a Budapest VI. és VII. Kerületi Ügyészség 2014. május 12. napján rendelte el. A Budapesti Rendőr-főkapitányság VI. Kerületi Rendőrkapitánysága bűnjelként lefoglalta a történekről készült felvételt, tanúmeghallgatást fogantatosított, majd gyanúsítottként kihallgatta és 2014. július 9-én a felperest.

Ugyanezen alkalommal felperestől ujj- és tenyérynymatot vett le, valamint arc- és teljes alakos fényképfelvételt készített, értesítette a Magyar Ügyvédi Kamara Elnökét, hogy felperest garázdaság vétségének megalapozott gyanúja miatt gyanúsítottként hallgatta ki. 2014. augusztus 12. napján a Budapesti Ügyvédi Kamara a felperessel szemben az előzetes vizsgálati eljárást elrendelte.

Felperes a gyanúsítás ellen panasszal élt. A Budapest VI. és VII. Kerületi Ügyészség a 2014. augusztus 21-én hozott B.VI.2167/2014/7. számú határozatával felperes panaszának helyt adott, a gyanúsított jogállást megszüntette. Rámutatott, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy felperes magatartása nem elleni támadásra irányult, csak a távozását próbálta megakadályozni, amely nyilvánvalóan nem minősül kihívóan közösségellenes magatartásnak.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság 01000/39755/2014. számú okiratban a felperesnek egyezség keretében 150.000 forint megfizetését ajánlotta fel, melyet a felperes nem fogadott el.

Felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a becsületét, jóhírnevét, személyes szabadságát. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.050.000 forint sérelemdíj megfizetésére. Keresetének jogalapjaként a Ptk. 2:42. § (1), (2) bekezdésére, 2:43. § b) és d) pontjára, 2:45. § (1) bekezdésére, 2:51. § (2) bekezdésére, 2:52. § (1)-(3) bekezdésére hivatkozott. Előadta, hogy alperes teljesen megalapozatlanul bűncselekmény elkövetésével meggyanúsította. Ezen súlyos szakmai hiba miatt kellett elszemnednie a megaláztatást, amit egyrészt a gyanúsítás ténye, másrészt a rabosítás okozott. Arra is hivatkozott, hogy a büntetőeljárás miatt június 20. és augusztus 29. között a munkavégzésben akadályozva volt. A jóhírnévhez fűződő jogát azzal sértette az alperes, hogy a Magyar Ügyvédi Kamarát értesítette. A rabosítással pedig sérült az emberi méltósága, személyes szabadsága.

Alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes nyilatkozatán túl semmilyen adat nem bizonyítja, hogy a helyszínről távozni kívánt, ezért kellett a felperesnek visszatartania. Kifejtette, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján felperes meggyanúsítása jogszerű volt. Az ügyészség jogi álláspontja ettől eltért, ez azonban nem alapozza meg az alperesi kárfelelősséget. Az ügyben eljáró rendőrök úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, magatartásuk nem volt felróható, a jog értelmezésében és alkalmazásában történő tévedések, vagy hibák a felróhatóság körén kívül esnek. Utalt arra, hogy az ügyészség nem tett egyértelmű kijelentést a bizonyítékok értékeléséről, súlyos jogértelmezési hibáról. Hangsúlyozta, hogy az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 61. § (2) bekezdése szerint jogszerűen tájékoztatta a Magyar Ügyvédi Kamarát a felperessel szembeni büntetőeljárásról. Kifejtette, hogy a tájékoztatás nem eredményezhette a felperes jóhírnevének, becsületének csorbulását, mert az ügyvédi kamarák tagjai jogászok, szakmájukból eredően tisztában vannak az ártatlanság védelmével. Hivatkozott a 2009. évi XLVII. törvény 44. §, 92. § és 95. §-ra, mely szerint a rabosítás valójában egy adatrögzítési eljárás, nem minősül kényszerintézkedésnek, nem vonja el az érintett személyes szabadságát, mindössze együttműködési kötelezettséget ír elő. A felperes sérelemdíj iránti igényét eltúlzottnak tartotta. A felperest ügyvédi tevékenységének gyakorlásában nem függesztették fel. Az sem állapítható meg, hogy a felperes ügye a kamara elsőfokú fegyelmi tanácsa elé került volna.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy alperes megsértette a felperes becsületét azzal, hogy megalapozott gyanú hiányában meggyanúsította felperest garázdaság bűncselekményének elkövetésével. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 350.000 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 17.500 forint perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára 42.000 forint eljárási illetéket, további 21.000 forint eljárási illetékről akként rendelkezett, hogy azt a Magyar Állam viseli.

A keresetet a Ptk. 2:42. § (2) bekezdés, 2:43. § b) és d) pontja, 2:45. § (1) és (2) bekezdés, 2:51. § (1) és (2) bekezdés alapján bírálta el. Rámutatott, hogy a perbeli esetben a személyiségi jogsérelmet megalapozó magatartás közhatalmi, rendőrhatalósági eljárás keretei között valósult meg, ezért a Ptk. 6:548. § rendelkezéseit is alkalmazni kellett. Közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget akkor

lehet megállapítani, ha a kárt közhatalom gyakorlásával vagy annak elmulasztásával okozták, és a kár rendes jogorvoslattal közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárásban nem volt elhárítható. Felperes alperes jogsértő magatartását abban jelölte meg, hogy alapos gyanú nélkül meggyanúsította, fegyelmi eljárás alapjául szolgáló tényt állított alapos gyanú nélkül, ezt közölte a kamarával, valamint a rabosítás folyamatát megindította. A felperes a rendelkezésre álló jogorvoslatot az elsőfokú bíróság szerint kimerítette, hiszen a gyanúsítás ellen panasszal élt. Az ügyvédi kamara értesítése és a rabosítás tekintetében jogorvoslatnak nincs helye. A felperes alaposnak tartott panasza ugyanakkor nem volt alkalmas a sérelem elhárítására, hiszen maga a személyiségi jogsérelem és az ezzel együtt járó hátrány az intézkedéssel nyomban bekövetkezett.

A bíróságnak ezért ezt követően azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes által kifogásolt rendőri intézkedés jogellenes és felróható volt-e, történt-e olyan kirívóan súlyos jogsértés, amely a személyiségi jogvédelmet megalapozza. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 6. § (2) bekezdése szerint büntetőeljárás csak bűncselekmény gyanúja alapján, és csak az ellen indítható, akit bűncselekmény megalapozott gyanúja terhel.

A nyomozás elrendeléséhez arról kell döntenie, hogy a rendelkezésre álló adatok logikusan valószínűsítik-e a garázdaság törvényi tényállásának megvalósulását, ennek fennállása esetén azt, hogy a garázdaságot valószínűsíthetően felperes követte el. Az alperes rendelkezésére álló bizonyítékok a felperesi elkövetést nem támasztották alá, ezt tartalmazza az ügyészi határozat is. A garázdasághoz szükséges erőszakos, egyben kihívóan közösségellenes magatartás nem volt megállapítható. Ennek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy alperes kirívóan tévesen értelmezte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, alapos gyanú hiányában gyanúsította meg a felperest, így a személyiségi jogsértés megállapításához szükséges jogellenes magatartás megvalósult.

A felperes ügyvéd, vele szemben magasabb társadalmi elvárás valósul meg, a magánéletében is törvénytisztelő állampolgárnak kell lennie, hivatásának gyakorlása felett pedig a szakmai tömörülésként működő kamara egyfajta ellenőrzést gyakorol. A kollégák negatív értékítélete az ártatlanság vélelmétől függetlenül kialakulhat. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság megállapította a felperes becsületének megsértését, mert az alperes megalapozott gyanú nélkül gyanúsította meg a felperest a garázdaság elkövetésével. Az ügyvédi kamara értesítésével és az adatrögzítési eljárással kapcsolatban azonban az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

Felhívta az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 62. § (2) bekezdését és a büntügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a büntügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 44. § (1) bekezdés b) pontját, 92. §-át. Ezen jogszabályok alapján az alperesnek kötelezettsége a kamara értesítése, az ujj- és tenyérnyomat, valamint a képmás rögzítése. Ennek folytán magatartása nem lehet jogellenes, személyiségi jogot sem sérthet.

Az alperes az értesítésben valótlán tényállítást nem tett, azt közölte, hogy a felperest gyanúsítottként hallgatta ki garázdaság vétségének megalapozott gyanúja miatt. Az alperesi tényállítás valós volt, mert felperes kihallgatása megtörtént, a bűncselekmény megalapozott gyanújának fennállása pedig jogalkalmazói értékelés eredménye, a gyanúsított kihallgatás feltétele. Az úgynevezett rabosítás nem járt a személyes szabadság elvonásával, legfeljebb annak korlátozásával, melyet törvény tesz lehetővé. Az alperesi intézkedések önmagukban nem voltak jogsértőek, az alperes azon téves és jogellenes döntésének következményei, miszerint felperessel szemben a megalapozott gyanút fennállónak tartotta, ezért ezek az események a kamarai értesítés és a rabosítás nem személyiségi jogsértésként voltak értékelhetőek, hanem a megállapított becsületet sértő meggyanúsítás következményeként a felperest ért sérelmek körében. Erre tekintettel a jóhírnév és a személyes szabadság megsértésének megállapítása iránti kereseti kérelmet elutasította.

A sérelemdíjjal összefüggésben felhívta a Ptk. 2:52. § (1) és (3) bekezdését, majd annak mértékét 350.000 forintban határozta meg. Figyelemmel volt arra, hogy alperesi téves gyanúsítás eljutott az ügyvédi kamara vezetőihez, valamint felperesnek át kellett esnie a kellemetlen adatrögzítés folyamatán. Az ügyvédi tevékenység felfüggesztésével kapcsolatos felperesi félelmeket a bíróság nem értékelte a sérelemdíj körében. A kamara elnöke felperessel szemben nem fegyelmi eljárást rendelt el, hanem az

Ütv. 46. § (1) bekezdése szerinti előzetes vizsgálatot. Nem volt bizonyított, hogy a fegyelmi eljárást felperessel szemben elrendelte a kamara. A perköltségről az elsőfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélettel szemben alperes fellebbezést, felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Alperes fellebbezésében azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a felperes keresetét teljes egészében utasítsa el, marasztalja a felperest a felmerült perköltségeiben.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy alperes megsértette a felperes becsületét. Alperes a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése során úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az a tény, hogy utóbb a nyomozás felügyeletét ellátó ügyészség a felperes panaszának helyt adott, és az alperestől eltérően értékelt a rendelkezésre álló bizonyítékokat, nem alapozza meg a felperes keresetét a becsület megsértése körében.

A Budapesti VI. és VII. Kerületi Ügyészség által 2014. augusztus 21. napján meghozott B.VI.2167/2014/7. számú határozat szerint erőszakos magatartásnak minősül a másik személy testének támadó szándékú megérintése. A csatolt felvétel megtekintése után megállapítható, hogy az ütést követően nem távozott, hanem a felperes felé tett egy lépést. Megállt, majd a felperes megrángatta kabátját. A vitatkozók közé ekkor állt a Mister Minit üzlet alkalmazottja,

Amikor a felperes ismételt megrángatta a támadóját, szintén nem látható, hogy távozni kívánna. Amikor a felperes ismételt megrángatta a támadóját, szintén nem látható, hogy távozni próbálta szétválasztani, nem pedig akadályozta meg a menekülésben. A biztonsági őr vezeti a pulthoz, aki annak támaszkodva nem mozdul. A felvétel egészen nem látható, hogy menekülni, távozni akarna a helyszínről, ezért kellett a felperesnek őt visszatartania.

A fent elemzett videofelvétel és a rendelkezésre álló vallomások alapján az alperes jogszerűen járt el, amikor meggyanúsította felperest a bűncselekmény elkövetésével. Álláspontja szerint az ügyben eljáró rendőrök a konkrét tényállás során úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, magatartásuk nem volt felróható, ebből következően az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének feltételei nem állnak fenn. Egyebekben az első fokon eljáró bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes nem sértette meg a felperes jóhírnevét, személyes szabadságát. Amennyiben az ítéltábla úgy ítélné meg, hogy az alperes megsértette a felperes becsületét, úgy kérte, hogy a részére megítélt sérelemdíj összegét csökkentse, figyelemmel a kialakult bírói gyakorlatra. A perköltség megállapítását a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján kérte.

Felperes csatlakozó fellebbezésében azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság keresetét elutasító rendelkezését megváltoztatva állapítsa meg, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnevét, továbbá személyes szabadságát is, és az alperest 1.050.000 forint összegű sérelemdíj megfizetésére kötelezze. Amennyiben az ítéltábla úgy ítélné meg, hogy az alperes cselekményével nem sértette meg a felperes jóhírnevét, személyes szabadságát, úgy az eset körülményeit mérlegelve az alperes által fizetendő sérelemdíj összegét 1.050.000 forintban állapítsa meg, és az alperest marasztalja a felperes perköltségeiben.

A jóhírnév megsértésével összefüggésben kifejtette, hogy alapos gyanú fennállása esetén alperesnek valóban jogszabályi kötelezettsége az ügyvédi kamara tájékoztatása. Felperessel szemben azonban nem állt fenn garázdaság elkövetésének alapos gyanúja, ennek az ügyvédi kamarával való közlése is jogsértő volt.

A személyes szabadság megsértésével összefüggésben rámutatott, hogy alapos gyanú hiányában jogellenes volt az adatrögzítési eljárás lefolytatása is, az ujj- és a tenyérynymat nyilvántartásba vétele, az arcképmás rögzítése. Amennyiben a felperes nem működik együtt, akkor alperes testi kényszert is alkalmazhat. Az adatrögzítési eljárás ezért a felperes személyes szabadságát is érintette. Ennek alapján tévesen jutott a törvényszék arra a következtetésre, hogy az alperes nem sértette meg a felperes személyes szabadságát. A sérelemdíj összegével összefüggésben kifejtette, hogy makulátlan előéletű,

ügyvéd foglalkozású, a gyanúsítás időpontjában 59 éves felperessel szemben indult alapos gyanú fennállása nélkül büntetőeljárás. Nem értékelte az elsőfokú bíróság a meggyanúsítás tényének felperesre gyakorolt hatását, azt, hogy őt minden ok nélkül megütötték, amely ütés következtében sérüléseket szenvedett, majd a felperest gyanúsították meg garázdaság bűncselekményének elkövetésével. Az adatrögzítési eljárás megalázó, emberi méltóságot sértő eljárás, melyet az elsőfokú bíróság elmulasztott értékelni.

Nem értékelte az elsőfokú bíróság az ügyvédi tevékenység alóli felfüggesztéssel kapcsolatos félelmet. Előadta, hogy az előzetes vizsgálat megszüntetésére azt követően került sor, hogy a felperes személyesen az ügyvédi kamara részére átadta a gyanúsítás ellen tett panasznak helyt adó, felperes gyanúsított jogállását megszüntető határozatát, mely határozatot a kamara előzetes vizsgálatát elrendelő határozatával azonos napon vett át. A nyomozó hatóság 2014. augusztus 8-án kelt végzésével 2014. október 24-éig meghosszabbította a nyomozás határidejét, mivel a vádemelés feltételeinek megállapításához további nyomozási cselekmény foganatosítását látta szükségesnek. Ha a felperes nem járt volna el személyesen 2014 augusztusában az ügyészségnél panaszának mielőbbi elbírálása végett, az előzetes kamarai vizsgálat eredményeként még a nyomozás időtartamán belül elrendelték volna a felperes ellen a fegyelmi eljárást. E fegyelmi eljárás pedig eredményezhette volna a felperes ügyvédi tevékenység alóli felfüggesztését. A fentiek alapján nem volt megalapozatlan a felperes attól való félelme, hogy felfüggeszthetik az ügyvédi tevékenység gyakorlása alól, így ezt a körülményt mindenképpen értékelni szükséges a sérelemdíj összegének meghatározásakor.

A felperest ért sérelem nem állnak arányban az elsőfokú bíróság által meghatározott sérelemdíj összegével. A felperes álláspontja szerint még az esetben sem tekinthető eltúlzottnak a követelt sérelemdíj, ha az alperes cselekménye nem sértette a felperes jóhírnevét és a személyi szabadságát.

Alperes fellebbezése alaptalan, felperes csatlakozó fellebbezése megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a felek által felajánlott és a kereset elbírálása szempontjából releváns bizonyítást lefolytatta, beszerezte a Budapesti Rendőr-főkapitányság VI. Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya előtt folyamatban volt büntetőeljárás iratait. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította meg, az irányadó jogszabályokat felhívta, a tényekből levont jogi következtetéseivel azonban a Fővárosi Ítéltábla csak részben értett egyet.

Felperes keresetében alperes eljárásával összefüggésben a becsület, jóhírnév, személyes szabadság megsértését állította. Ennek ténybeli alapjaként azt jelölte meg, hogy alperes jogellenesen gyanúsította meg, erre tekintettel az ügyvédi kamara értesítése és az úgynevezett rabosítási eljárás lefolytatása is jogellenes volt, egyben a felperes személyiségi jogainak sérelmével járt.

A Ptk. 2:42. § (1) bekezdés szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény vagy mások jogainak korlátai között személyiségét szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, a személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

A személyiségi jogi sérelemről abban az esetben van szó, ha a sérelem a személyiséget, a személyiségi jog által védett életminőséget sérti vagy veszélyezteti. A tisztán vagyoni felelősségtől eltérően a személyhez fűződő jogok megsértése esetén a jogellenesség alapja az, hogy a törvény a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdése a személyhez fűződő jogokat a vagyoni jogokkal egy sorban védelem alá helyezi és mindenkit arra kötelez, hogy a személyhez fűződő jogokat tiszteletben tartsa. A személyhez fűződő jogok sérelme esetén a jogellenességet – többek között – az zárhatja ki, ha a jogszabály feljogosítja a jogalanyt a sérelmes cselekmény tanúsítására. A büntetőeljárás törvényi felhatalmazás alapján közérdekből az eljárás alanyai számára személyiségi jogok korlátozásával jár. Éppen ezért nem közömbös az, hogy az alapos gyanút a nyomozó hatóság mikor közli, mert a gyanúsítottat ezen időponttól kezdve a büntetőeljárás törvényben meghatározott jogok illetik, de kötelezettségek is terhelik.

A Be. 6. § (2) bekezdés alapján büntetőeljárás csak bűncselekmény gyanúja alapján és csak az ellen indítható, akit bűncselekmény megalapozott gyanúja terhel. A Be. 43. § (1) bekezdés szerint terhelt az, akivel szemben büntetőeljárást folytatnak. A terhelt a nyomozás során gyanúsított, a bírósági eljárásban vádlott, a büntetés jogerős kiszabása, a megrovás, próbára bocsátás vagy javítóintézeti nevelés jogerős alkalmazása után elítélt. A Be. 179. § (1) bekezdés szerint, ha a rendelkezésre álló adatok alapján meghatározott személy megalapozottan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, az ügyész, illetőleg – ha az ügyész másképp nem rendelkezik – a nyomozó hatóság a gyanúsítottat a 117. §-118. § szerint kihallgatja. A (2) bekezdés értelmében a gyanúsítottal a kihallgatás elején közölni kell a gyanúsítás lényegét, az erre vonatkozó jogszabályok megjelölésével. A (4) bekezdés szerint a gyanúsított kihallgatásáról a nyomozó hatóság olyan időben köteles intézkedni, hogy a terhelt megfelelő időt és lehetőséget kapjon a védekezésre való felkészülésre (43. § (2) bekezdés c) pont).

A Be. fenti rendelkezései nem határozzák meg azt, hogy a terhelttel szemben a gyanúsítást mikor kell közölni, ennek törvényi feltétele azonban a megalapozott gyanú fennállása, melyről a nyomozás során beszerzett bizonyítékok mérlegelésével lehet állást foglalni. Annak eldöntése, hogy a rendelkezésre álló adatok a felperessel szemben a megalapozott gyanút alátámasztják-e, alperes bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenysége, mely jelen esetben kirívóan okszerűtlennek, ekként jogellenesnek tekinthető, a felperessel szemben ugyanis 2014. július 9. napján a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző garázdaság elkövetésének alapos gyanúja nem állt fenn.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság VI. Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya előtt folyamatban volt büntetőeljárásban alperes 01060/1006-2/2014. bü. számú határozatával a 2013. november 13. napján készült videofelvételt lefoglalta. A felvétel megtekintése alapján minden további bizonyítás nélkül kétségmentesen megállapítható, hogy felperest minden előzmény nélkül megtámadta, a felperesre váratlanul ütést mért. Felperes ezután ugyan kabátját rövid ideig megragadta, magatartása azonban nem volt támadó jellegű, erőszakos, kihívóan közösségellenes, de nem volt alkalmas arra sem, hogy másokban megbotráncokozást, riadalmat keltsen. A Budapesti VI. és VII. Kerületi Ügyészség B.VI.2167/2014/7. számú határozata ezért okszerűen mutatott rá arra, hogy a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző törvényi tényállás elemeit nem támasztják alá a nyomozati adatok, ezért alperes tények nélkül következtetett a törvényi tényállás kimerítésére.

Ebből pedig az következik, hogy alperes a felperest jogellenesen vonta a terhelt eljárási pozíciójába, így jogszabályi alap nélkül alkalmazta az 1998. évi XI. törvény 62. § (2) bekezdését és a 2009. évi XLVII. törvény 44. § (1) bekezdés b) pontját is. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság abban, hogy a kamarai értesítés és az adatok felvétele jogsértő tevékenységnek nem tekinthető, hiszen alperes törvényi felhatalmazását a gyanúsítás jogellenessége vonja el.

Alperes a 2014. július 9. napján kelt 01060/1006-45/2014. bü. számú átiratban arról értesítette a Magyar Ügyvédi Kamara elnökét, hogy felperessel szemben a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és az (1) bekezdése szerint minősülő garázdaság vétségének megalapozott gyanúja miatt a felperest kihallgatták. A közlés valótlán és sértő tartalmi mondanivalója, hogy felperessel szemben az alapos gyanú fennáll, mely egyben a felperes 2:45. § (2) bekezdése által védett jóhírnévhez fűződő személyiségi jogának sérelmével is jár. Nem vonható kétségbe ugyanis, hogy az erőszakos, társadalom által általánosan elítélt magatartást megvalósító bűncselekmény alapos gyanújának fennállása alkalmas az érintett személy megítélésének hátrányos befolyásolására abban az esetben is, ha az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdés az ártatlanság vélelmét garantálja. A társadalom tagjai ugyanis véleményüket nem az Alaptörvény hatályos rendelkezései mentén, hanem személyes tapasztalásaik útján alakítják ki. Az alapos gyanú fennállása a jogi végzettséggel rendelkező és nem rendelkező személyek számára is azon jelentéstartalommal bír, hogy a cselekmény elkövetését bizonyítékok támasztják alá. Ez a jelentéstartalom pedig a személy társadalmi megítélését hátrányosan érinti.

Emellett megvalósította alperes a Ptk. 2:43. § b) pontja által nevesített és a 2:42. § (2) bekezdés által

védett személyi szabadság megsértését is, mert alapos gyanú hiányában a 2009. évi XLVII. törvény 44. § (1) bekezdés és 92. § sem alkalmazható. Az Alaptörvény IV. cikke szerint mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz. A (2) bekezdés szerint senkit nem lehet szabadságától másként, mint a törvényben meghatározott okból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani.

A szabadsághoz való jog több mint a testi szabadság, ezért megsértése is többet jelent, mint a fizikai szabadságtól való megfosztás. A szabadsághoz való jog az ember testi és szellemi szabadságát, az akaratnak megfelelő cselekvés szabadságát jelenti. Alperes a felperest a rabosításnak nevezett adatrögzítési eljárásnak alávetette, ennek keretében a felperes ujj- és tenyérnyomatát nyilvántartásba vette, fényképet készített, mely egyben a felperes cselekvési szabadságának elvonásával, személyiségi jogainak sérelmével is járt. Az, hogy felperes a 2009. évi XLVII. törvény 92. §-ában foglalt testi kényszer alkalmazására okot nem adott, nem jelenti egyben azt, hogy az intézkedéssel egyetértett, ahhoz hozzájárult, hiszen a gyanúsítás ellen már a 2014. július 9. napján írásba foglalt jegyzőkönyvben panaszt jelentett be. Alperes emellett a jegyzőkönyvben a felperest arról tájékoztatta, hogy a mintavételt tűrni köteles, ez ellen panasznak nincs helye, ellenkező esetben testi kényszer alkalmazható. Ebből következően az adatrögzítés kényszerű eltérése nem jelenti egyben a sértett beleegyezését, különösen nem a személyiségi jog megsértéséhez való hozzájárulást.

Az eljárás megalázó voltára tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes Ptk. 2:45. § (1) bekezdéséhez fűződő személyiségi jogának sérelmét helytálló döntéssel állapította meg, ezt meghaladóan azonban a felperes jóhírnév és személyes szabadságának sérelme tekintetében téves álláspontot foglalt el. Emellett okszerűtlen annak ítéleti fejtegetése, hogy a kamara értesítése és az adatrögzítési eljárás személyiségi jogsértést nem valósít meg, a sérelemdíj összegének meghatározásánál azonban ezen intézkedések figyelembe vehetőek, hiszen alperes sérelemdíjban kizárólag a személyiségi jog megsértésével összefüggésben marasztalható. A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt jogkövetkezményeket a jóhírnév és a személyes szabadság megsértésére alapított kereset tekintetében is alkalmazta.

A Ptk. 2:53. § (1) bekezdés alapján, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására, és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

A felperes személyiségi jogának sérelme alperes közhatalmának gyakorlásával összefüggésben valósult meg. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta a Ptk. 6:548. § (1) bekezdésében foglalt különös feltételek fennállását. Helyesen mutatott rá arra is, hogy a felperes sérelme rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható. Nem eredményezi alperesi mentesülést a Ptk. 6:519. § sem. Az alapos gyanú fennállása valóban a bizonyítékok értékelését igénylő nyomozati kérdés, jelen esetben azonban a törvényi tényállás kimerítésének hiánya egyetlen videofelvétel megtekintésével kétségmentesen eldönthető volt, alperes ezzel ellentétes következtetése minden ténybeli alapot nélkülözött, mely a felróhatóságát is megalapozza.

Alapos a felperes csatlakozó fellebbezése az elsőfokú bíróság által meghatározott sérelemdíj összegét illetően is.

A Ptk. 2:52. § (3) bekezdés alapján a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés tárgyi súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetre gyakorolt hatására – tekintettel, egy összegben határozza meg.

A rendelkezésre álló iratok alapján az állapítható meg, hogy a Magyar Ügyvédi Kamra 2014. július 16. napján az alperes értesítését a Budapesti Ügyvédi Kamarának továbbította. A Budapesti Ügyvédi Kamara a felperessel szemben az előzetes vizsgálati eljárást elrendelte, majd felhívta a figyelmet az Ügyvédi Etikai Szabályzat 14/3. pontjára, mely szerint a felperest a büntetőeljárás megindulását illetően

bejelentési kötelezettség terheli, ennek elmulasztása önmagában fegyelmi vétséget valósít meg. Nem vitás, hogy felperes fegyelmi felelősségre vonására nem került sor. Ettől függetlenül a felperes kollégái, a Magyar és Budapesti Ügyvédi Kamara arról értesültek, hogy a felperessel szemben a garázdaság vétségének megalapozott gyanúja fennáll, mely a felperes szakmai és emberi megítélését is hátrányosan befolyásolja. Nem vonható kétségbe, hogy a büntető és kamarai eljárás megindulása 2014. augusztus 21. napjáig az ekkor 59 éves, büntetlen előéletű felperes számára szorongással, stresszel járt. Figyelemmel kell lenni emellett arra, hogy az ügyvédi tevékenységet végző személyekkel szemben a társadalom magasabb elvárást fogalmaz meg. Ezért az erőszakos, kihívóan közösségellenes, riadalmat, megbotránkozást kiváltó cselekmény elkövetése a felperes megítélését nagyobb mértékben befolyásolhatja. Mivel felperes becsülete, jóhírneve, személyes szabadsága alperes jogellenes gyanúsítása, a Magyar Ügyvédi Kamara értesítése és az adatrögzítési eljárás során sérült, az ezzel összefüggésben a felperes által követelt 1.050.000 összegű sérelemdíj eltúlzottnak nem tekinthető, az átélt sérelmek kompenzálására szükségesnek, egyben elégségesnek mutatkozik.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján részben megváltoztatta, a felperes jóhírnév és személyes szabadsághoz fűződő személyiségi joga sérelmét a Ptk. 2:51. §(1) bekezdés a) pontja alapján megállapította, az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összegét a felperes által követelt 1.050.000 forintra felemelte, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság jogsértést megállapító rendelkezését helybenhagyta.

A per tárgyának értéke 1.050.000 forint, az előlegezett kereseti illeték 63.000 forint. A fellebbezési érték felperes fellebbezése tekintetében 700.000 forint, a csatlakozó fellebbezés illetéke 28.000 forint. Alperes fellebbezési értéke 600.000 forint, a le nem rótt fellebbezési illeték 48.000 forint. Alperes pervesztességére tekintettel a Pp. 78. § (1) bekezdése és az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján fennálló illetékmentessége okán a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli. Köteles ezt meghaladóan alperes a felperesnek a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított, az első- és másodfokú eljárás során felmerült ügyvédi munkadíjat megfizetni.

Budapest, 2016. november 8.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

Dr. Hegedüs Mária s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Szirmai Nikoletta bírósági ügyintéző

